

MINISTRI KÄSKKIRI

Tallinn

06.11.2025 nr 165

Kultuurimälestiseks olemise lõpetamine ja andmete muutmine (Tallinn)

Muinsuskaitseaduse § 20 lõike 1 punkti 3 ja lõike 2 alusel:

1. Muudan kultuuriministri 08.02.2008 käskkirja nr 41 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ punktis 1.1 kultuurimälestise (kultuurimälestiste registri nr 28339, asukoht Harju maakond, Tallinn, Kesklinna linnaosa, Rävala pst 10, KÜ 78401:102:0240) nimetust ja määran uueks nimetuseks Eesti Teaduste Akadeemia raamatukogu hoone.
2. Lõpetan järgmise mälestise kultuurimälestiseks olemise, sest tegemist on kinnismälestise Eesti Teaduste Akadeemia raamatukogu hoone (kultuurimälestiste registri nr 28339, asukoht Harju maakond, Tallinn, Kesklinna linnaosa, Rävala pst 10, KÜ 78401:102:0240) lahutamatu osaga:

Kultuuri-mälestiste registri nr	Kultuurimälestise nimetus	Mälestiseks tunnistamise õigusakt
1566	Pannoo, L. Mikko, 1964 (fresko, keraamika)	kultuuri- ja haridusministri 19.07.1995 määruse nr 19/2 lisa 2 punkt 339

3. Tunnistan kehtetuks kultuuri- ja haridusministri 19.07.1995 määruse nr 19/2 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ lisa 2 punkti 339.
4. Lõpetan järgmiste mälestiste kultuurimälestiseks olemise, sest tegemist on kinnismälestise Tallinna Rahumäe kalmistu (kultuurimälestiste registri nr 1211, asukoht Harju maakond, Tallinn, Nõmme linnaosa, Rahumäe tee 8, KÜ 78404:402:0083, 78404:402:0094, 78404:402:0097, 78401:101:4444, 78407:703:0084, 78401:101:2207, 78404:402:0113, 78404:402:0095, 78407:703:0082) lahutamatu osadega:

Kultuuri- mälestiste registri nr	Kultuurimälestise nimetus	Mälestiseks tunnistamise õigusakt
1370	K. Veebri hauamonument, J. Koort, 1929 (graniit)	kultuuri- ja haridusministri 19.07.1995 määruse nr 19/2 lisa 2 punkt 113
1371	Perekond Vinnali hauamonument, J. Koort, 1930 (graniit)	kultuuri- ja haridusministri 19.07.1995 määruse nr 19/2 lisa 2 punkt 114
1372	H. Namsingi hauamonument, J. Koort, 1925 (Saaremaa marmor)	kultuuri- ja haridusministri 19.07.1995 määruse nr 19/2 lisa 2 punkt 115
1373	E. ja J. Olliku hauamonument, J. Koort, 1922–1923 (graniit)	kultuuri- ja haridusministri 19.07.1995 määruse nr 19/2 lisa 2 punkt 116
1374	Perekond Uusmanni hauamonument, J. Koort, 1932 (graniit)	kultuuri- ja haridusministri 19.07.1995 määruse nr 19/2 lisa 2 punkt 117
1599	Hauasammas tuletõrjajatele, K. Lüüs (graniit)	kultuuri- ja haridusministri 19.07.1995 määruse nr 19/2 lisa 2 punkt 372
1600	Sepistara perek. H. Reimelti matmispaigas, L. Truberg, 20. saj. I pool (raud)	kultuuri- ja haridusministri 19.07.1995 määruse nr 19/2 lisa 2 punkt 373
1601	Perekond Aule hauamonument, H. Halliste, 1938 (graniit)	kultuuri- ja haridusministri 19.07.1995 määruse nr 19/2 lisa 2 punkt 374
1602	Karl Hannuse hauasammas, R. Haavamägi, 1937 (graniit)	kultuuri- ja haridusministri 19.07.1995 määruse nr 19/2 lisa 2 punkt 375
1603	Perekond Jaigi hauasammas, H. Halliste, 1933 (graniit, pronks)	kultuuri- ja haridusministri 19.07.1995 määruse nr 19/2 lisa 2 punkt 376
1604	Perekond Luide-Vettiku hauakujundus, A. Vomm (graniit)	kultuuri- ja haridusministri 19.07.1995 määruse nr 19/2 lisa 2 punkt 377
1605	Perekond Maureri hauasammas, A. Vladovski (graniit)	kultuuri- ja haridusministri 19.07.1995 määruse nr 19/2 lisa 2 punkt 378
1606	Kunstikoguja Alfred Rõude hauakivi, J. Raudsepp, 1971 (graniit)	kultuuri- ja haridusministri 19.07.1995 määruse nr 19/2 lisa 2 punkt 379
1607	Perekond Pedusaare hauamonument, J. Raudsepp, 1934 (graniit)	kultuuri- ja haridusministri 19.07.1995 määruse nr 19/2 lisa 2 punkt 380
1608	K. A. Rütmani hauasammas, A. Starkopf, 1938 (graniit)	kultuuri- ja haridusministri 19.07.1995 määruse nr 19/2 lisa 2 punkt 381
1609	Valentin Savi hauasammas, A. Starkopf, 1956 (graniit)	kultuuri- ja haridusministri 19.07.1995 määruse nr 19/2 lisa 2 punkt 382
1610	Hans Suklesi hauakujundus, K. Lüüs, 1930 (graniit)	kultuuri- ja haridusministri 19.07.1995 määruse nr 19/2 lisa 2 punkt 383

8536	Rahumäe kalmistu Kaarli koguduse kabel	kultuuriministri 13.05.1997 määruse nr 21 punkt 81
8537	Rahumäe kalmistu Pühavaimu koguduse kabel	kultuuriministri 13.05.1997 määruse nr 21 punkt 82
8803	Rahumäe Juudi kalmistu kabel	kultuuriministri 18.08.1997 määruse nr 55 punkt 92

5. Tunnistan kehtetuks kultuuri- ja haridusministri 19.07.1995 määruse nr 19/2 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ lisa 2 punktid 113–117 ja 372–383 ning kultuuriministri 13.05.1997 määruse nr 21 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ punktid 81–82 ja 18.08.1997 määruse nr 55 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ punkti 92.

6. Lõpetan järgmiste mälestiste kultuurimälestiseks olemise, sest tegemist on kinnismälestise Tallinna Siselinna kalmistu (kultuurimälestiste registri nr 1238, asukoht Harju maakond, Tallinn, Kesklinna linnaosa, Toonela tee 7, KÜ 78401:116:0023) lahutamatu osadega:

Kultuuri-mälestiste registri nr	Kultuurimälestise nimetus	Mälestiseks tunnistamise õigusakt
1375	Perekond Jürgensonide hauamonument, J. Raudsepp, 1939 (graniit)	kultuuri- ja haridusministri 19.07.1995 määruse nr 19/2 lisa 2 punkt 118
1376	O. Mülbachi hauamonument (graniit)	kultuuri- ja haridusministri 19.07.1995 määruse nr 19/2 lisa 2 punkt 119
1377	Perekond Ristide hauamonument, V. Vomm, 1934–1937 (graniit)	kultuuri- ja haridusministri 19.07.1995 määruse nr 19/2 lisa 2 punkt 120
8140	Al. Nevski kalmistu nn. punane kabel	kultuuriministri 13.05.1997 määruse nr 25 punkt 24
8231	Vana-Kaarli kalmistu väravaehitis-kabel	kultuuriministri 13.05.1997 määruse nr 25 punkt 119

7. Tunnistan kehtetuks kultuuri- ja haridusministri 19.07.1995 määruse nr 19/2 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ lisa 2 punktid 118–120 ning kultuuriministri 13.05.1997 määruse nr 25 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ punktid 24 ja 119.

8. Lõpetan järgmise mälestise kultuurimälestiseks olemise, sest tegemist on kinnismälestise Tallinna Liiva kalmistu (kultuurimälestiste registri nr 1081, asukoht Harju maakond, Tallinn, Nõmme linnaosa, Kalmistu tee 34, KÜ 78404:403:0081, 78404:403:1910, 78404:403:0071, 78404:403:0013, 78404:403:0063, 78404:403:0077, 78404:403:0078, 78404:403:0024, 78404:403:0079) lahutamatu osaga:

Kultuuri-mälestiste registri nr	Kultuurimälestise nimetus	Mälestiseks tunnistamise õigusakt
8159	Liiva kalmistu kabel	kultuuriministri 13.05.1997 määruse nr 25 punkt 46

9. Tunnistan kehtetuks kultuuriministri 13.05.1997 määruse nr 25 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ punkti 46.

10. Muudan kultuuriministri 13.05.1997 määruse nr 25 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ punktis 22 kultuurimälestise (kultuurimälestiste registri nr 8138, asukoht Harju maakond, Tallinn, Kesklinna linnaosa, F. R. Kreutzwaldi tn 14 // Gonsiori tn 21, KÜ 78401:101:6963) nimetust ja määran uueks nimetuseks Uus Raadiomaja.

11. Lõpetan järgmiste mälestiste kultuurimälestiseks olemise, sest tegemist on kinnismälestise Uus Raadiomaja (kultuurimälestiste registri nr 8138, asukoht Harju maakond, Tallinn, Kesklinna linnaosa, F. R. Kreutzwaldi tn 14 // Gonsiori tn 21, KÜ 78401:101:6963) lahutamatu osadega:

Kultuuri-mälestiste registri nr	Kultuurimälestise nimetus	Mälestiseks tunnistamise õigusakt
1535	Pannoo „Raadiolill“, E. Põldroos, 1972 (mosaiik)	kultuuri- ja haridusministri 19.07.1995 määruse nr 19/2 lisa 2 punkt 305
1538	Skulptuur „Tuvi“, R. Kuld, 1975 (klaasplast)	kultuuri- ja haridusministri 19.07.1995 määruse nr 19/2 lisa 2 punkt 308

12. Tunnistan kehtetuks kultuuri- ja haridusministri 19.07.1995 määruse nr 19/2 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ lisa 2 punktid 305 ja 308.

13. Lõpetan järgmise mälestise kultuurimälestiseks olemise, sest tegemist on kinnismälestise Tallinna Kaitseväe kalmistu (kultuurimälestiste registri nr 27300, asukoht Harju maakond, Tallinn, Kesklinna linnaosa, Tehnika tn 173, KÜ 78401:116:0019) lahutamatu osaga:

Kultuuri-mälestiste registri nr	Kultuurimälestise nimetus	Mälestiseks tunnistamise õigusakt
8137	Kaitseväe kalmistu väravaehitis	kultuuriministri 13.05.1997 määruse nr 25 punkt 21

14. Tunnistan kehtetuks kultuuriministri 13.05.1997 määruse nr 25 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ punkti 21.

15. Muudan kultuuriministri 30.08.1996 määruse nr 10 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ lisa 2 punktis 457 kultuurimälestise (kultuurimälestiste registri nr 3119, asukoht Harju maakond, Tallinn, Kesklinna linnaosa, Pärnu mnt 67, KÜ 78401:110:0003) nimetust ja määran uueks nimetuseks Lutheri villa.

16. Lõpetan järgmise mälestise kultuurimälestiseks olemise, sest tegemist on kinnismälestise Lutheri villa (kultuurimälestiste registri nr 3119, asukoht Harju maakond, Tallinn, Kesklinna linnaosa, Pärnu mnt 67, KÜ 78401:110:0003) lahutamatu osaga:

Kultuuri-mälestiste registri nr	Kultuurimälestise nimetus	Mälestiseks tunnistamise õigusakt
2203	Maja interjöörid tervikuna, L. Zaporožets, S. Uusbek, 1982	kultuuri- ja haridusministri 19.07.1995 määruse nr 19/2 lisa 2 punkt 960

17. Tunnistan kehtetuks kultuuri- ja haridusministri 19.07.1995 määruse nr 19/2 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ lisa 2 punkti 960.

18. Lõpetan järgmise mälestise kultuurimälestiseks olemise, sest tegemist on kinnismälestise Tallinna Metsakalmistu (kultuurimälestiste registri nr 1088, asukoht Harju maakond, Tallinn, Pirita linnaosa, Kloostrimetsa tee 33, KÜ 78402:209:0014) lahutamatu osaga:

Kultuuri-mälestiste registri nr	Kultuurimälestise nimetus	Mälestiseks tunnistamise õigusakt
3106	Tallinna Metsakalmistu kabel, 1935–1936	kultuuriministri 30.08.1996 määruse nr 10 lisa 2 punkt 443

19. Tunnistan kehtetuks kultuuriministri 30.08.1996 määruse nr 10 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ lisa 2 punkti 443.

20. Muudan kultuuri- ja haridusministri 19.07.1995 määruse nr 19/2 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ lisa 1 punktides 181–182 ning kultuuriministri 30.08.1996 määruse nr 10 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ lisa 2 punktis 433 kultuurimälestise (kultuurimälestiste registri nr 1245, asukoht Harju maakond, Tallinn, Kesklinna linnaosa, Vene tn 14a, KÜ 78401:101:0207) nimetust ja määran uueks nimetuseks Tallinna dominiiklaste klooster ja Tallinna Peeter Pauli kirik.

21. Lõpetan järgmiste mälestiste kultuurimälestiseks olemise, sest tegemist on kinnismälestise Tallinna dominiiklaste klooster ja Tallinna Peeter Pauli kirik (kultuurimälestiste registri nr 1245, asukoht Harju maakond, Tallinn, Kesklinna linnaosa, Vene tn 14a, KÜ 78401:101:0207) lahutamatu osadega:

Kultuuri-mälestiste registri nr	Kultuurimälestise nimetus	Mälestiseks tunnistamise õigusakt
1999	Peaportaal, 14. saj. II pool (paas)	kultuuri- ja haridusministri 19.07.1995 määruse nr 19/2 lisa 2 punkt 736
2000	Portaal, 14. saj. algus (paas)	kultuuri- ja haridusministri 19.07.1995 määruse nr 19/2 lisa 2 punkt 737
2016	Värvaportaal ja värav, 14/15. saj. (paas, puit, raudsepis)	kultuuri- ja haridusministri 19.07.1995 määruse nr 19/2 lisa 2 punkt 753
2017	Värvaportaal ja värav, 14/15. saj. (paas, puit, raudsepis)	kultuuri- ja haridusministri 19.07.1995 määruse nr 19/2 lisa 2 punkt 754

22. Tunnistan kehtetuks kultuuri- ja haridusministri 19.07.1995 määruse nr 19/2 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ lisa 2 punktid 736–737 ja 753–754.
23. Muudan kultuuri- ja haridusministri 19.07.1995 määruse nr 19/2 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ lisa 1 punktis 173 ning kultuuriministri 30.08.1996 määruse nr 10 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ lisa 2 punktis 465 kultuurimälestise (kultuurimälestiste registri nr 1237, asukoht Harju maakond, Tallinn, Kesklinna linnaosa, Toompea tn 10, KÜ 78401:101:4050) nimetust ja määran uueks nimetuseks Tallinna Kaarli kirik.
24. Lõpetan järgmiste mälestiste kultuurimälestiseks olemise, sest tegemist on kinnismälestise Tallinna Kaarli kirik (kultuurimälestiste registri nr 1237, asukoht Harju maakond, Tallinn, Kesklinna linnaosa, Toompea tn 10, KÜ 78401:101:4050) lahutamatute osadega:

Kultuuri-mälestiste registri nr	Kultuurimälestise nimetus	Mälestiseks tunnistamise õigusakt
1668	Altarimaal „Kristuse sündimine“, K. T. v. Neffi järgi S. v. Kügelgen, 1889 (fresko)	kultuuri- ja haridusministri 19.07.1995 määruse nr 19/2 lisa 2 punkt 432
1669	Altarimaal „Püha õhtusöömaaeg“, K. T. v. Neffi järgi S. v. Kügelgen, 1889 (fresko)	kultuuri- ja haridusministri 19.07.1995 määruse nr 19/2 lisa 2 punkt 433
1670	Altarimaal „Kristuse taganutmine“, K. T. v. Neffi järgi S. v. Kügelgen, 1889 (fresko)	kultuuri- ja haridusministri 19.07.1995 määruse nr 19/2 lisa 2 punkt 434

25. Tunnistan kehtetuks kultuuri- ja haridusministri 19.07.1995 määruse nr 19/2 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ lisa 2 punktid 432–434.
26. Muudan kultuuri- ja haridusministri 19.07.1995 määruse nr 19/2 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ lisa 1 punktis 133 ning kultuuriministri 30.08.1996 määruse nr 10 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ lisa 2 punktis 392 kultuurimälestise (kultuurimälestiste registri nr 1197, asukoht Harju maakond, Tallinn, Kesklinna linnaosa, Apteegi tn 1 // Raekoja plats 11 // Saiakang 2, KÜ 78401:101:0014) nimetust ja määran uueks nimetuseks Tallinna Raeapteegi hoone.
27. Lõpetan järgmiste mälestiste kultuurimälestiseks olemise, sest tegemist on kinnismälestise Tallinna Raeapteegi hoone (kultuurimälestiste registri nr 1197, asukoht Harju maakond, Tallinn, Kesklinna linnaosa, Apteegi tn 1 // Raekoja plats 11 // Saiakang 2, KÜ 78401:101:0014) lahutamatute osadega:

Kultuuri-mälestiste registri nr	Kultuurimälestise nimetus	Mälestiseks tunnistamise õigusakt
23018	Tahveluks, 18. saj. (puit, raud)	kultuuriministri 15.09.1999 määruse nr 21 punkt 1
23020	Lükanduks, 20. saj. I pool (puit, klaas, metall)	kultuuriministri 15.09.1999 määruse nr 21 punkt 3
23021	Lükanduks, 20. saj. I pool (puit, klaas, metall)	kultuuriministri 15.09.1999 määruse nr 21 punkt 4

28. Tunnistan kehtetuks kultuuriministri 15.09.1999 määruse nr 21 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ punktid 1 ja 3–4.

29. Muudan kultuuri- ja haridusministri 19.07.1995 määruse nr 19/2 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ lisa 1 punktis 132 ning kultuuriministri 30.08.1996 määruse nr 10 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ lisa 2 punktis 382 kultuurimälestise (kultuurimälestiste registri nr 1196, asukoht Harju maakond, Tallinn, Kesklinna linnaosa, Pühavaimu tn 2, KÜ 78401:101:0185) nimetust ja määran uueks nimetuseks Tallinna Püha Vaimu kirik.

30. Lõpetan järgmiste mälestiste kultuurimälestiseks olemise, sest tegemist on kinnismälestise Tallinna Püha Vaimu kirik (kultuurimälestiste registri nr 1196, asukoht Harju maakond, Tallinn, Kesklinna linnaosa, Pühavaimu tn 2, KÜ 78401:101:0185) lahutamatu osadega:

Kultuuri-mälestiste registri nr	Kultuurimälestise nimetus	Mälestiseks tunnistamise õigusakt
1328	Tekstitahvel, 1597 (paas)	kultuuri- ja haridusministri 19.07.1995 määruse nr 19/2 lisa 2 punkt 71
1703	Hauaplaadi detail, 14/15. saj. (paas)	kultuuri- ja haridusministri 19.07.1995 määruse nr 19/2 lisa 2 punkt 456

31. Tunnistan kehtetuks kultuuri- ja haridusministri 19.07.1995 määruse nr 19/2 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ lisa 2 punktid 71 ja 456.

32. Lõpetan järgmise mälestise kultuurimälestiseks olemise, sest tegemist on kinnismälestise Kochide perekonnakalmistu (kultuurimälestiste registri nr 1193, asukoht Harju maakond, Tallinn, Pirita linnaosa, Rummu tee 3d, KÜ 78402:202:0005) lahutamatu osaga:

Kultuuri-mälestiste registri nr	Kultuurimälestise nimetus	Mälestiseks tunnistamise õigusakt
1193	a) Koch'ide kabeli varemed koos perekonnakalmistuga; b) Kochide kabel ja perekonnakalmistu	a) kultuuriministri 13.05.1997 määruse nr 21 punkt 92; b) kultuuriministri 09.08.2013 käskkirja nr 235 punkt 4

33. Tunnistan kehtetuks kultuuriministri 13.05.1997 määruse nr 21 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ punkti 92 ja kultuuriministri 09.08.2013 käskkirja nr 235 „Kultuurimälestiste nimetuste muutmine“ punkti 4.

34. Muudan kultuuri- ja haridusministri 19.07.1995 määruse nr 19/2 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ lisa 1 punktis 37 ning kultuuriministri 30.08.1996 määruse nr 10 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ lisa 2 punktis 322 kultuurimälestise (kultuurimälestiste registri nr 1101, asukoht Harju maakond, Tallinn, Kesklinna linnaosa, Lossi plats 1a, KÜ 78401:101:2740) nimetust ja määran uueks nimetuseks Toompea linnus Riigikogu hoonega.

35. Lõpetan järgmiste mälestiste kultuurimälestiseks olemise, sest tegemist on kinnismälestise Toompea linnus Riigikogu hoonega (kultuurimälestiste registri nr 1101, asukoht Harju maakond, Tallinn, Kesklinna linnaosa, Lossi plats 1a, KÜ 78401:101:2740) lahutamatu osadega:

Kultuuri-mälestiste registri nr	Kultuurimälestise nimetus	Mälestiseks tunnistamise õigusakt
1386	Kamin, 18. saj. (marmor)	kultuuri- ja haridusministri 19.07.1995 määruse nr 19/2 lisa 2 punkt 154
1387	Kamin, 18. saj. (marmor)	kultuuri- ja haridusministri 19.07.1995 määruse nr 19/2 lisa 2 punkt 155

36. Tunnistan kehtetuks kultuuri- ja haridusministri 19.07.1995 määruse nr 19/2 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ lisa 2 punktid 154–155.

37. Muudan kultuuri- ja haridusministri 19.07.1995 määruse nr 19/2 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ lisa 1 punktis 33 ning kultuuriministri 30.08.1996 määruse nr 10 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ lisa 2 punktis 358 kultuurimälestise (kultuurimälestiste registri nr 1097, asukoht Harju maakond, Tallinn, Kesklinna linnaosa, Lai tn 50, KÜ 78401:101:0206) nimetust ja määran uueks nimetuseks Tallinna Oleviste kirik.

38. Lõpetan järgmiste mälestiste kultuurimälestiseks olemise, sest tegemist on kinnismälestise Tallinna Oleviste kirik (kultuurimälestiste registri nr 1097, asukoht Harju maakond, Tallinn, Kesklinna linnaosa, Lai tn 50, KÜ 78401:101:0206) lahutamatu osadega:

Kultuuri-mälestiste registri nr	Kultuurimälestise nimetus	Mälestiseks tunnistamise õigusakt
1315	J. Burchardti hauaplaat tekstitahvlitega rullisornament-raamistuses, 1636, (paas)	kultuuri- ja haridusministri 19.07.1995 määruse nr 19/2 lisa 2 punkt 58
1316	J. Hoeppeneri hauaplaat vappide, tekstikartusside	kultuuri- ja haridusministri 19.07.1995 määruse nr 19/2 lisa 2 punkt 59

	ja pahkmikornamendiga, 1677 (paas)	
1317	A. Fonne hauaplaat vappide, loorberipärja, inglifiguuride ja tekstitahvlitega, 17. saj. (paas)	kultuuri- ja haridusministri 19.07.1995 määruse nr 19/2 lisa 2 punkt 60
2136	Uks, 19. saj. (puit)	kultuuri- ja haridusministri 19.07.1995 määruse nr 19/2 lisa 2 punkt 894
2137	Uks, O. W. Heinrichson, 1839 (puit)	kultuuri- ja haridusministri 19.07.1995 määruse nr 19/2 lisa 2 punkt 895
2282	Uks, 19. saj. (tamm)	kultuuri- ja haridusministri 19.07.1995 määruse nr 19/2 lisa 2 punkt 896
2143	Peaportaal, 15. saj. (paas)	kultuuri- ja haridusministri 19.07.1995 määruse nr 19/2 lisa 2 punkt 903
2144	Portaal, 15. saj. (paas)	kultuuri- ja haridusministri 19.07.1995 määruse nr 19/2 lisa 2 punkt 904
2145	Sakramendinišš, 15. saj. (paas, polükroomia)	kultuuri- ja haridusministri 19.07.1995 määruse nr 19/2 lisa 2 punkt 905
2146	Päiskivid, 14.–15. saj. (paas, polükroomia)	kultuuri- ja haridusministri 19.07.1995 määruse nr 19/2 lisa 2 punkt 906
2154	Päikesekell, A. Passer, 1602 (paas)	kultuuri- ja haridusministri 19.07.1995 määruse nr 19/2 lisa 2 punkt 914

39. Tunnistan kehtetuks kultuuri- ja haridusministri 19.07.1995 määruse nr 19/2 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ lisa 2 punktid 58–60, 894–896, 903–906 ja 914.

40. Muudan kultuuri- ja haridusministri 19.07.1995 määruse nr 19/2 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ lisa 1 punktis 23 ning kultuuriministri 30.08.1996 määruse nr 10 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ lisa 2 punktis 330 kultuurimälestise (kultuurimälestiste registri nr 1087, asukoht Harju maakond, Tallinn, Kesklinna linnaosa, Toom-Kooli tn 6, KÜ 78401:101:0184) nimetust ja määrän uueks nimetuseks Tallinna Toomkirik.

41. Lõpetan järgmiste mälestiste kultuurimälestiseks olemise, sest tegemist on kinnismälestise Tallinna Toomkirik (kultuurimälestiste registri nr 1087, asukoht Harju maakond, Tallinn, Kesklinna linnaosa, Toom-Kooli tn 6, KÜ 78401:101:0184) lahutamatu osadega:

Kultuuri-mälestiste registri nr	Kultuurimälestise nimetus	Mälestiseks tunnistamise õigusakt
2267	Tuulelipp, D. Fr. Baldauff, 1779 (metall)	kultuuri- ja haridusministri 19.07.1995 määruse nr 19/2 lisa 2 punkt 826
2093	Võrevärav, 19. saj. (puit, peits, lakk)	kultuuri- ja haridusministri 19.07.1995 määruse nr 19/2 lisa 2 punkt 830
2094	Uks, 16. saj. (raudplekk)	kultuuri- ja haridusministri 19.07.1995 määruse nr 19/2 lisa 2 punkt 831

2095	Uks, 16. saj. (raudplekk)	kultuuri- ja haridusministri 19.07.1995 määruse nr 19/2 lisa 2 punkt 832
2096	Peaportaal, 1300 (paas)	kultuuri- ja haridusministri 19.07.1995 määruse nr 19/2 lisa 2 punkt 833
2097	Portaal, 14. saj. (paas)	kultuuri- ja haridusministri 19.07.1995 määruse nr 19/2 lisa 2 punkt 834
2098	Portaal, 14. saj. (paas)	kultuuri- ja haridusministri 19.07.1995 määruse nr 19/2 lisa 2 punkt 835
2099	Portaal, 15. saj. (paas)	kultuuri- ja haridusministri 19.07.1995 määruse nr 19/2 lisa 2 punkt 836
2100	Sakramendinišš, 15. saj. (paas)	kultuuri- ja haridusministri 19.07.1995 määruse nr 19/2 lisa 2 punkt 837
2101	Sakramendinišš, 15. saj. (paas)	kultuuri- ja haridusministri 19.07.1995 määruse nr 19/2 lisa 2 punkt 838
2102	Reljeef „Maarja lapsega“, 18. saj. (paas)	kultuuri- ja haridusministri 19.07.1995 määruse nr 19/2 lisa 2 punkt 839
2274	Päikesekell, 18. saj. I pool (paas, metall)	kultuuri- ja haridusministri 19.07.1995 määruse nr 19/2 lisa 2 punkt 843

42. Tunnistan kehtetuks kultuuri- ja haridusministri 19.07.1995 määruse nr 19/2 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ lisa 2 punktid 826, 830–839 ja 843.

43. Muudan kultuuri- ja haridusministri 19.07.1995 määruse nr 19/2 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ lisa 1 punktis 14 ning kultuuriministri 30.08.1996 määruse nr 10 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ lisa 2 punktis 442 kultuurimälestise (kultuurimälestiste registri nr 1078, asukoht Harju maakond, Tallinn, Kesklinna linnaosa, Liivalaia tn 38, KÜ 78401:111:0019) nimetust ja määran uueks nimetuseks Tallinna Kaasani Jumalaema sünni kirik.

44. Lõpetan järgmise mälestise kultuurimälestiseks olemise, sest tegemist on kinnismälestise Tallinna Kaasani Jumalaema sünni kirik (kultuurimälestiste registri nr 1078, asukoht Harju maakond, Tallinn, Kesklinna linnaosa, Liivalaia tn 38, KÜ 78401:111:0019) lahutamatu osaga:

Kultuuri-mälestiste registri nr	Kultuurimälestise nimetus	Mälestiseks tunnistamise õigusakt
1948	Lae- ja seinamaalid, 18. ja 19. saj. (õli)	kultuuri- ja haridusministri 19.07.1995 määruse nr 19/2 lisa 2 punkt 680

45. Tunnistan kehtetuks kultuuri- ja haridusministri 19.07.1995 määruse nr 19/2 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ lisa 2 punkti 680.

46. Muudan kultuuri- ja haridusministri 19.07.1995 määruse nr 19/2 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ lisa 1 punktis 7 ning kultuuriministri 30.08.1996 määruse nr 10 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ lisa 2 punktis 439 kultuurimälestise (kultuurimälestiste registri nr 1071, asukoht Harju maakond, Tallinn, Kesklinna linnaosa, Estonia pst 4 // G. Otsa tn 9, KÜ 78401:102:0110) nimetust ja määran uueks nimetuseks „Estonia“ teatrihoone.

47. Lõpetan järgmise mälestise kultuurimälestiseks olemise, sest tegemist on

kinnismälestise „Estonia“ teatrihoone (kultuurimälestiste registri nr 1071, asukoht Harju maakond, Tallinn, Kesklinna linnaosa, Estonia pst 4 // G. Otsa tn 9, KÜ 78401:102:0110) lahutamatu osaga:

Kultuuri-mälestiste registri nr	Kultuurimälestise nimetus	Mälestiseks tunnistamise õigusakt
1542	Laemaal, E. Kits, R. Sagrits, E. Okas, 1947 (tempera)	kultuuri- ja haridusministri 19.07.1995 määruse nr 19/2 lisa 2 punkt 312

48. Tunnistan kehtetuks kultuuri- ja haridusministri 19.07.1995 määruse nr 19/2 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ lisa 2 punkti 312.

49. Lõpetan järgmiste mälestiste kultuurimälestiseks olemise, sest tegemist on kinnismälestise Hiiu-Rahu kalmistu (kultuurimälestiste registri nr 1077, asukoht Harju maakond, Tallinn, Nõmme linnaosa, Hiiu-Suurtüki tn 1, KÜ 78404:406:0128, 78404:406:0120, 78404:406:0062, 78404:406:3940) lahutamatu osadega:

Kultuuri-mälestiste registri nr	Kultuurimälestise nimetus	Mälestiseks tunnistamise õigusakt
1612	Olaf Karro hauasammas, V. Mellik, 1934 (graniit, pronks)	kultuuri- ja haridusministri 19.07.1995 määruse nr 19/2 lisa 2 punkt 385
1613	Jaan Kiige hauasammas, V. Mellik, 1936 (graniit, pronksbareljeef)	kultuuri- ja haridusministri 19.07.1995 määruse nr 19/2 lisa 2 punkt 386

50. Tunnistan kehtetuks kultuuriministri 19.07.1995 määruse nr 19/2 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ lisa 2 punktid 385–386.

51. Lõpetan järgmise mälestise kultuurimälestiseks olemise, sest tegemist on kinnismälestise Kalamaja kalmistu (kultuurimälestiste registri nr 1239, asukoht Harju maakond, Tallinn, Põhja-Tallinna linnaosa, Kungla tn 63, KÜ 78408:801:0194, 78408:801:4740, 78408:801:0221, 78408:801:0326, 78408:801:0215, 78408:801:2230) lahutamatu osaga:

Kultuuri-mälestiste registri nr	Kultuurimälestise nimetus	Mälestiseks tunnistamise õigusakt
8550	Kalamaja kalmistu värav-kellatorn	kultuuriministri 13.05.1997 määruse nr 24 punkt 98

52. Tunnistan kehtetuks kultuuriministri 13.05.1997 määruse nr 24 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ punkti 98.

53. Muudan kultuuriministri 30.08.1996 määruse nr 10 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ lisa 2 punktis 362 kultuurimälestise (kultuurimälestiste registri nr 3037, asukoht Harju maakond, Tallinn, Kesklinna linnaosa, Lai tn 14 // Pikk tn 17, KÜ 78401:101:2210) nimetust ja määran uueks nimetuseks Suurgildi hoone ja Börsi käik.

54. Lõpetan järgmiste mälestiste kultuurimälestiseks olemise, sest tegemist on kinnismälestise Suurgildi hoone ja Börsi käik (kultuurimälestiste registri nr 3037, asukoht Harju maakond, Tallinn, Kesklinna linnaosa, Lai tn 14 // Pikk tn 17, KÜ 78401:101:2210) lahutamatu osadega:

Kultuuri-mälestiste registri nr	Kultuurimälestise nimetus	Mälestiseks tunnistamise õigusakt
2038	Portaal, 1410 (paas)	kultuuri- ja haridusministri 19.07.1995 määruse nr 19/2 lisa 2 punkt 783
2039	Suurgildi vapp (2 tk.), 1410 (paas, polükroomia)	kultuuri- ja haridusministri 19.07.1995 määruse nr 19/2 lisa 2 punkt 784
2040	Siseportaal, M. Steinwerter (?) 1551 (paas, polükroomia)	kultuuri- ja haridusministri 19.07.1995 määruse nr 19/2 lisa 2 punkt 785
2041	Siseportaal, M. Steinwerter (?) 1551 (paas, polükroomia)	kultuuri- ja haridusministri 19.07.1995 määruse nr 19/2 lisa 2 punkt 786
2042	Laternaalus, 16. saj. algus (paas)	kultuuri- ja haridusministri 19.07.1995 määruse nr 19/2 lisa 2 punkt 787
2043	Reljeef, 1669 (paas, polükroomia)	kultuuri- ja haridusministri 19.07.1995 määruse nr 19/2 lisa 2 punkt 788
2044	Piilarikapiteeli katked, 15. saj. (paas, madalreljeef)	kultuuri- ja haridusministri 19.07.1995 määruse nr 19/2 lisa 2 punkt 789
2045	Piilarikapiteeli katked, 15. saj. (paas, madalreljeef)	kultuuri- ja haridusministri 19.07.1995 määruse nr 19/2 lisa 2 punkt 790
2046	Kapiteel lehtornamendiga, 1410 (paas, madalreljeef)	kultuuri- ja haridusministri 19.07.1995 määruse nr 19/2 lisa 2 punkt 791
2047	Kapiteel loomornamendiga, 1410 (paas, madalreljeef)	kultuuri- ja haridusministri 19.07.1995 määruse nr 19/2 lisa 2 punkt 792
2262	Kapiteel draakoni, lehemotiivi ja daatumiga, 1410 (paas, madalreljeef)	kultuuri- ja haridusministri 19.07.1995 määruse nr 19/2 lisa 2 punkt 793
2048	Hüpokausti katteplaat, 15. saj. (paas)	kultuuri- ja haridusministri 19.07.1995 määruse nr 19/2 lisa 2 punkt 794
2049	Hüpokausti katteplaat, 15. saj. (paas)	kultuuri- ja haridusministri 19.07.1995 määruse nr 19/2 lisa 2 punkt 795
2052	Tuulelipp, D. Pöppel, 1644 (raudsepis)	kultuuri- ja haridusministri 19.07.1995 määruse nr 19/2 lisa 2 punkt 796
2053	Tuulelipp, 1890 (raudsepis)	kultuuri- ja haridusministri 19.07.1995 määruse nr 19/2 lisa 2 punkt 797

2054	Latern, 18. saj. keskpaik, uuendatud 1860 (metall, puit, vitraaž)	kultuuri- ja haridusministri 19.07.1995 määruse nr 19/2 lisa 2 punkt 798
2056	Kapp, 19. saj. (puit, lakk)	kultuuri- ja haridusministri 19.07.1995 määruse nr 19/2 lisa 2 punkt 800
2057	Seinakapp, 19. saj. (puit)	kultuuri- ja haridusministri 19.07.1995 määruse nr 19/2 lisa 2 punkt 801
2058	Trepp, 19. saj. lõpp (puit, lakk)	kultuuri- ja haridusministri 19.07.1995 määruse nr 19/2 lisa 2 punkt 802
2059	Uks, 19. saj. (?) (tamm, sepisnaelad)	kultuuri- ja haridusministri 19.07.1995 määruse nr 19/2 lisa 2 punkt 803
2060	Vahesein uksega, 19. saj. lõpp (puit, lakk)	kultuuri- ja haridusministri 19.07.1995 määruse nr 19/2 lisa 2 punkt 804
2061	Tiibuks vapiga, 19. saj. lõpp (puit, lakk)	kultuuri- ja haridusministri 19.07.1995 määruse nr 19/2 lisa 2 punkt 805
2062	Tiibuks vapiga, 19. saj. lõpp (puit, lakk)	kultuuri- ja haridusministri 19.07.1995 määruse nr 19/2 lisa 2 punkt 806
2063	Tiibuks vapiga, 19. saj. lõpp (puit, lakk)	kultuuri- ja haridusministri 19.07.1995 määruse nr 19/2 lisa 2 punkt 807
2064	Uks, 19. saj. lõpp (puit, lakk)	kultuuri- ja haridusministri 19.07.1995 määruse nr 19/2 lisa 2 punkt 808
2050	Koputi, M. Seifert, 1430 (pronks)	kultuuri- ja haridusministri 19.07.1995 määruse nr 19/2 lisa 2 punkt 1080
2051	Koputi, M. Seifert, 1430 (pronks)	kultuuri- ja haridusministri 19.07.1995 määruse nr 19/2 lisa 2 punkt 1081

55. Tunnistan kehtetuks kultuuri- ja haridusministri 19.07.1995 määruse nr 19/2 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ lisa 2 punktid 783–798, 800–808 ja 1080–1081.

56. Muudan kultuuriministri 30.08.1996 määruse nr 10 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ lisa 2 punktis 424 kultuurimälestise (kultuurimälestiste registri nr 3093, asukoht Harju maakond, Tallinn, Kesklinna linnaosa, Vabaduse väljak 8, KÜ 78401:101:3660) nimetust ja määran uueks nimetuseks Tallinna Kunstihoone.

57. Lõpetan järgmise mälestise kultuurimälestiseks olemise, sest tegemist on kinnismälestise Tallinna Kunstihoone (kultuurimälestiste registri nr 3093, asukoht Harju maakond, Tallinn, Kesklinna linnaosa, Vabaduse väljak 8, KÜ 78401:101:3660) lahutamatu osaga:

Kultuuri-mälestiste registri nr	Kultuurimälestise nimetus	Mälestiseks tunnistamise õigusakt
2216	Skulptuurid „Ilu“ ja „Töö“, J. Raudsepp, 1937 (pronks)	kultuuri- ja haridusministri 19.07.1995 määruse nr 19/2 lisa 2 punkt 966

58. Tunnistan kehtetuks kultuuri- ja haridusministri 19.07.1995 määruse nr 19/2 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ lisa 2 punkti 966.

59. Muudan kultuuriministri 30.08.1996 määruse nr 10 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ lisa 2 punktis 463 kultuurimälestise (kultuurimälestiste registri nr 22252, asukoht Harju maakond, Tallinn, Kesklinna linnaosa, Tartu mnt 16a, KÜ 78401:104:0009) nimetust ja määran uueks nimetuseks Tallinna Jaani seegi kirik.
60. Muudan kultuuriministri 18.08.1997 määruse nr 55 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ punktis 88 kultuurimälestise (kultuurimälestiste registri nr 8799, asukoht Harju maakond, Tallinn, Kesklinna linnaosa, F. Kuhlbarši tn 4 // J. Pärna tn 2, KÜ 78401:112:0730) nimetust ja määran uueks nimetuseks Lastepäevakodu hoone.
61. Muudan kultuuriministri 18.08.1997 määruse nr 55 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ punktis 43 kultuurimälestise (kultuurimälestiste registri nr 8754, Harju maakond, Tallinn, Põhja-Tallinna linnaosa, Kopli tn 104, KÜ 78408:808:0048) nimetust ja määran uueks nimetuseks Kopli Lastepäevakodu hoone.
62. Muudan kultuuriministri 18.08.1997 määruse nr 55 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ punktis 11 kultuurimälestise (kultuurimälestiste registri nr 8723, Harju maakond, Tallinn, Mustamäe linnaosa, Ehitajate tee 5, KÜ 78405:501:0145) nimetust ja määran uueks nimetuseks Tallinna Polütehnilise Instituudi peahoone.
63. Muudan kultuuriministri 13.05.1997 määruse nr 21 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ punktis 2 kultuurimälestise (kultuurimälestiste registri nr 8470, Harju maakond, Tallinn, Kesklinna linnaosa, Ahtri tn 7 // Paadi tn 2, KÜ 78401:114:0119) nimetust ja määran uueks nimetuseks Tallinna Püha Siimeoni ja Naisprohvet Hanna kirik.
64. Muudan kultuuriministri 13.05.1997 määruse nr 25 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ punktis 120 kultuurimälestise (kultuurimälestiste registri nr 8232, Harju maakond, Tallinn, Põhja-Tallinna linnaosa, Treiali tn 6, KÜ 78408:808:0258) nimetust ja määran uueks nimetuseks Tallinna Nikolai Imetegija kirik.
65. Muudan kultuuriministri 13.05.1997 määruse nr 25 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ punktis 104 kultuurimälestise (kultuurimälestiste registri nr 8216, Harju maakond, Tallinn, Kesklinna linnaosa, Islandi väljak 1, KÜ 78401:105:0130) nimetust ja määran uueks nimetuseks Administratiivhoone.
66. Muudan kultuuriministri 13.05.1997 määruse nr 25 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ punktis 79 kultuurimälestise (kultuurimälestiste registri nr 8191, Harju maakond, Tallinn, Kesklinna linnaosa, Pirita tee 26, KÜ 78401:115:0840) nimetust ja määran uueks nimetuseks Lillepaviljon.
67. Muudan kultuuriministri 30.08.1996 määruse nr 10 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ lisa 2 punktis 461 kultuurimälestise (kultuurimälestiste registri nr 3123, asukoht Harju maakond, Tallinn, Kesklinna linnaosa, Roheline aas 24, KÜ 78401:115:0003) nimetust ja määran uueks nimetuseks Kadrioru staadioni tribüün.
68. Muudan kultuuriministri 30.08.1996 määruse nr 10 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ lisa 2 punktis 456 kultuurimälestise (kultuurimälestiste registri nr

3118, asukoht Harju maakond, Tallinn, Kesklinna linnaosa, Pärnu mnt 5, KÜ 78401:102:0050) nimetust ja määrän uueks nimetuseks Tallinna Saksa Teatri hoone.

69. Muudan kultuuriministri 30.08.1996 määruse nr 10 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ lisa 2 punktis 452 kultuurimälestise (kultuurimälestiste registri nr 3115, asukoht Harju maakond, Tallinn, Põhja-Tallinna linnaosa, Vesilennuki tn 6 // 8, KÜ 78401:101:0355) nimetust ja määrän uueks nimetuseks Tallinna Lennusadama vesilennukite angaarid.
70. Muudan kultuuriministri 30.08.1996 määruse nr 10 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ lisa 2 punktis 383 kultuurimälestise (kultuurimälestiste registri nr 3057, asukoht Harju maakond, Tallinn, Kesklinna linnaosa, Pühavaimu tn 6, KÜ 78401:101:2780) nimetust ja määrän uueks nimetuseks Tallinna Püha Vaimu seek.
71. Muudan kultuuriministri 30.08.1996 määruse nr 10 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ lisa 2 punktis 365 kultuurimälestise (kultuurimälestiste registri nr 3040, asukoht Harju maakond, Tallinn, Kesklinna linnaosa, Pikk tn 26 // Pühavaimu tn 9, KÜ 78401:101:7041) nimetust ja määrän uueks nimetuseks Tallinna Oleviste gildi ja Mustpeade vennaskonna hooned.
72. Muudan kultuuriministri 30.08.1996 määruse nr 10 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ lisa 2 punktis 357 kultuurimälestise (kultuurimälestiste registri nr 3034, asukoht Harju maakond, Tallinn, Kesklinna linnaosa, Lai tn 47, KÜ 78401:101:0077) nimetust ja määrän uueks nimetuseks Tallinna hobuveski.
73. Muudan kultuuri- ja haridusministri 19.07.1995 määruse nr 19/2 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ lisa 1 punktis 184 ning kultuuriministri 30.08.1996 määruse nr 10 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ lisa 2 punktis 436 kultuurimälestise (kultuurimälestiste registri nr 1248, asukoht Harju maakond, Tallinn, Kesklinna linnaosa, Vene tn 24, KÜ 78401:101:1722) nimetust ja määrän kultuurimälestise nimetuseks Püha Nikolai Imetegija kirik.
74. Muudan kultuuri- ja haridusministri 19.07.1995 määruse nr 19/2 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ lisa 1 punktides 166–167 ning kultuuriministri 30.08.1996 määruse nr 10 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ lisa 2 punktis 416 kultuurimälestise (kultuurimälestiste registri nr 1230, asukoht Harju maakond, Tallinn, Kesklinna linnaosa, Suur-Kloostri tn 10 // 16, KÜ 78401:101:2240) nimetust ja määrän uueks nimetuseks Tallinna naistsistertslaste klooster ja Tallinna Issanda Muutmise kirik.
75. Muudan kultuuri- ja haridusministri 19.07.1995 määruse nr 19/2 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ lisa 1 punktis 152 ning kultuuriministri 30.08.1996 määruse nr 10 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ lisa 2 punktis 404 kultuurimälestise (kultuurimälestiste registri nr 1216, asukoht Harju maakond, Tallinn, Kesklinna linnaosa, Rüütli tn 9, KÜ 78401:101:2970) nimetust ja määrän uueks nimetuseks Tallinna Uus seek.
76. Muudan kultuuri- ja haridusministri 19.07.1995 määruse nr 19/2 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ lisa 1 punktis 151 ning kultuuriministri 30.08.1996 määruse nr 10 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ lisa 2 punktis 359

kultuurimälestise (kultuurimälestiste registri nr 1215, asukoht Harju maakond, Tallinn, Kesklinna linnaosa, Niguliste tn 3, KÜ 78401:101:2290) nimetust ja määrab uueks nimetuseks Tallinna Niguliste kirik.

77. Muudan kultuuri- ja haridusministri 19.07.1995 määruse nr 19/2 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ lisa 1 punktis 135 ning kultuuriministri 30.08.1996 määruse nr 10 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ lisa 2 punktis 388 kultuurimälestise (kultuurimälestiste registri nr 1199, asukoht Harju maakond, Tallinn, Kesklinna linnaosa, Raekoja plats 1, KÜ 78401:101:0540) nimetust ja määrab uueks nimetuseks Tallinna Raekoda.
78. Muudan kultuuri- ja haridusministri 19.07.1995 määruse nr 19/2 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ lisa 1 punktis 135 ning kultuuriministri 13.05.1997 määruse nr 21 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ punktis 37 kultuurimälestise (kultuurimälestiste registri nr 1109, asukoht Harju maakond, Tallinn, Kesklinna linnaosa, Mere pst 3, KÜ 78401:101:3910) nimetust ja määrab uueks nimetuseks Tallinna Seitsmenda päeva adventistide palvela.
79. Muudan kultuuri- ja haridusministri 19.07.1995 määruse nr 19/2 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ lisa 1 punktis 2 ning kultuuriministri 30.08.1996 määruse nr 10 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ lisa 2 punktis 473 kultuurimälestise (kultuurimälestiste registri nr 1066, asukoht Harju maakond, Tallinn, Kesklinna linnaosa, A. Weizenbergi tn 39, KÜ 78401:115:2430) nimetust ja määrab uueks nimetuseks Vabariigi Presidendi kantselei hoone.
80. Muudan kultuuriministri 30.08.1996 määruse nr 10 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ lisa 2 punktis 472 kultuurimälestise (kultuurimälestiste registri nr 1065, asukoht Harju maakond, Tallinn, Kesklinna linnaosa, A. Weizenbergi tn 37, KÜ 78401:115:0750) nimetust ja määrab uueks nimetuseks Kadrioru loss.

Muinsuskaitseametil teha käskkiri teatavaks menetlusosalistele, kanda mälestiseks olemise lõpetamised kultuurimälestiste registrisse ja ajakohastada andmed riigi maakatastris.

Käskkirja on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul käskkirja avaldamisest Riigi Teatajas, esitades kaebuse halduskohtusse halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud tingimustel ja korras.

Mälestiseks olemise lõpetamise asjaolud ja menetluse läbiviimine

Muinsuskaitseseaduse § 20 lõike 1 punkti 3 alusel võib mälestiseks olemise lõpetada, kui mälestis on teise mälestise lahutamatu osa. Näiteks ei ole olukorras, kus kirikuhoone on tunnistatud ehitismälestiseks, põhjendatud tunnistada eraldi mälestiseks ka mõni kirikuhoone detail. Maa-alalised mälestised, nagu park, kirikuaed või kalmistu, on terviklik kooslus, mille väärtusliku ansambli/keskkonna lahutamatud osad on seal asuvad ajaloolised rajatised, haljastuselemendid, struktuur ja arhitektuursed väikevormid (näiteks piirdemüür, värav, paviljon, kabel, ajaloolised hauatähised).

Muinsuskaitseamet kogus kokku Tallinna linnas asuvate mälestiste andmed ning analüüsis nende võimalikku käsitlemist teise mälestise osana, kasutades selleks peamiselt

kultuurimälestiste registrist, aga ka arhiiviallikatest ning valdkonna spetsialistidelt ja paikvaatlustelt kogutud teavet.

Ülevaatusel tulemusena leiti, et teise mälestise lahutamatu osa on 103 mälestist. Nendest 94 on kunstimälestised, mis on peamiselt hoonetes asuvad reljeefid ja skulptuurid. Ehitismälestisi on üheksa, mis on peamiselt kalmistu kabelid.

Käskkirjas nimetatud Tallinna linnas asuvad mälestised on tunnistatud kultuurimälestisteks aastatel 1997–1999. Mälestised, mille mälestiseks olemine lõpetatakse, on enamjaolt sisuliselt ehitise või rajatise juurde kuuluvad detailid või rajatised. Näiteks on kinnismälestise Estonia teatrihoone (kultuurimälestiste registri nr 1071) lahutamatu osa Laemaal, E. Kits, R. Sagrits, E. Okas, 1947 (tempera) (kultuurimälestiste registri nr 1542), mis jääb mälestise Estonia teatrihoone osaks.

Kuivõrd käskkirjas nimetatud mälestiste riiklik kaitse jätkub, ei ole muudatusel sisulist mõju mälestiste kaitse korraldusele. Muudatus on tehniline ning sellega väheneb mälestiste arv kultuurimälestiste registris. Käskkirjas nimetatud mälestiseks olemise lõpetamise kaalumisel riikliku kaitse kriteeriumeid ei hinnatud, sest mälestised, mille kultuurimälestiseks olemine lõpetatakse, on teise mälestise lahutamatu osa ning nende riiklik kaitse jätkub senises ulatuses.

Nendele mälestistele, mille kultuurimälestiseks olemine lõpetatakse, sest need on kinnismälestise lahutamatu osa, jääb kehtima selle kinnismälestise kaitsevöönd, mille lahutamatu osa mälestis on.

Lisaks parandatakse ja ühtlustatakse kinnismälestiste nimekujusid. Kultuurimälestise nimetuste kontrollimisel tuvastati neis ebatäpsusi ja erinevusi nimetuste andmisel. Sel juhul nimetusi ühtlustatakse. Juhul, kui mälestise nimetuses on ära toodud hoone ehitamise oletatav daatum, on see otstarbekam eemaldada. Ehitusaeg ja muud mälestise andmed tuuakse ära mälestise kirjelduses. Kokku täpsustatakse 36 kultuurimälestise nimetust, millega mälestiste senist avalik-õiguslikku seisundit ei muudeta.

Käskkirjas nimetatud mälestiste kultuurimälestiseks olemise lõpetamine ja nimetuse muutmine puudutab 370 omanikku. Neile kuuluva hoone või rajatise lahutamatuks osaks jäävad kultuuriväärtuslikud detailid või rajatised, mille mälestiseks olemine lõpetatakse või nimetust muudetakse. Mälestiste omanikele selle muudatusega täiendavaid negatiivseid mõjusid ei kaasne, vaid selgineb mälestise käsitlus. Hoone või rajatis on tervik koos oma lahutamatu osadega. Nende puhul ei pea tööde ja tegevuste planeerimisel eraldi arvestama sellega, milline mälestise lahutamatu detail või rajatis on eraldi kaitse all ning kas töödes tuleb samal ajal arvestada nii vallas- kui ka kinnismälestisele kehtivaid nõudeid. Mõnevõrra väheneb mälestise omanike halduskoormus ja Muinsuskaitseameti töökoormus.

Muinsuskaitseamet algatas kultuurimälestiste lõpetamise ja andmete muutmise menetluse ning edastas eelnõu 30.05.2025 tutvumiseks Tallinna linnale ja mälestiste katastriüksuste omanikele. Arvamuste ja ettepanekute esitamise tähtaeg oli 14 päeva ehk kuni 16.06.2025. Laekus kaks arvamust. SA Eesti Kunstimuuseum tegi 03.06.2025 saadetud e-kirjas ettepaneku mälestiste nimetustena jätta kasutusele Niguliste kirikuhoone ja Kadrioru lossihoone. Muinsuskaitseamet kaalus ettepanekut, kuid jäi seisukohale, et kultuurimälestiste nimetusteks peab jääma sarnaselt teistele analoogsetele mälestistele Niguliste kirik ja Kadrioru loss. Tallinna Linnavalitsuse Linnaplaneerimise Amet nõustus 06.06.2025 saadetud kirjas eelnõuga.

Muinsuskaitse Nõukogu tutvus ja nõustus eelnõuga 27.08.2025 toimunud koosolekul.

(allkirjastatud digitaalselt)

Heidy Purga